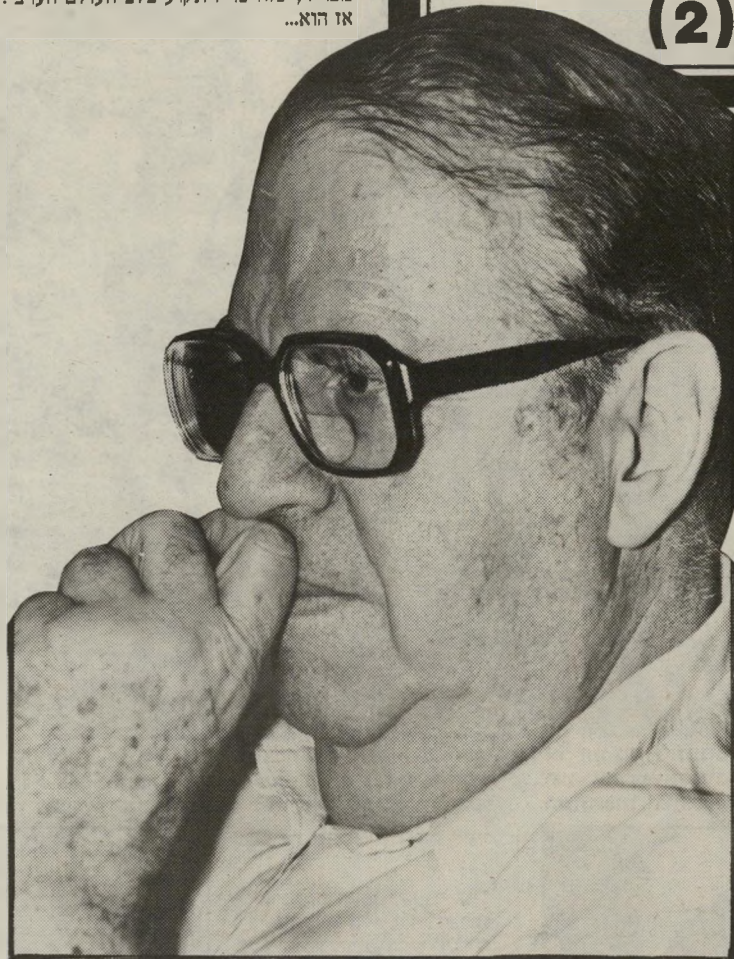

אורי אבנרי

שוחח עם

אבא אבן (2)

אמרנו לו: האידאולוגיה של נאצר אומרת שישראל לא צריכה בכלל להתקיים, שזה מפריד, שזה טריוויוזי תקוע בלב העולם הערבי. אז הוא...

תצלום: אורי אבנרי

● ניתן היום להגיע לשלום?

יש כאן כמה הזיות. הזוייה של הימין שאפשר גם להשיג שלום וגם לא לוותר על אף שעל מה שמסיר אמר שככלל אפשר להשיג שלום מבלי לוותר על שום דבר.

● אפשר לוותר על ערבים...

יש הזייה שאפשר להגיע למשאומתן בלי אש"ף, בעצם שאנחנו יכולים לקבוע את הניצוגות של הצד השני. אני לא רואה הצלחה אחת בעניין הזה.

● אם נסכים לכך שהצד השני ימנה את הנציגות שלנו, אולי אפי' שר להגיע להסכם: כל צד יבחר בנציגים של הצד האחר.

יש כאן עירובייה בין רצון למצוי. אילו הייתי באיזה מישחקטנים, הייתי מאוד רוצה למנות את הצד השני הייתי ממנה אדם ששבר את שתי רגליו בתאונתסקי, או משהו כזה, כדי להבטיח לעצמי ניצחון. זה אבסורד. כשאנחנו יושבים וקובעים מי יהיה הפרטנר, כאילו זה עיסקנו מי יהיה הפרטנר — זה משונה מאוד.

● אתה מצאת דוגמה בזאת בי היסטוריה?

צריך ללמוד קצת את ההיסטוריה הקולר-ניאלית. לא שאני אומר שהמצב הוא קולר-ניאלי, אבל נדבר על השילטון הור, כנוסחה ההולמת הכל.

אנגלים אמרו כהרוד שהם לא רוצים לדבר עם גנדי ועם הקונגרס. הם אמרו שהם לא רוצים לשבת עם מקאריום בקפריסין. בורואי לא רצו לשבת עם קניאטה והמארימאו. בסוף הם ישבו עם כולם.

הצדפתים אמרו: לא נשב עם הפל"ן. מרגי-

כל הנושא הזה שאנחנו נרצה לדבר רק עם אנשים שאנחנו נבחר בהם... אם הם ייצאו ממחשכי האנונימיות, ותעודת-הזהות שלהם תאמר שהם נבחרו בגלל ההסכמה של רבין ושמיר, או איזה ערך יהיה להם? כלומר, המצבים שבהם יתאפשר להם להופיע יהיו מצבים שלא יאפשרו להם בכלל לתפקד: משונה מאוד.

אבל אני חושב שמוצדקת קובלנה על ארצות-הברית. היא אוהדת ישראל בלב ובכ"פ. אבל איך היא מפרשת אהבה? לעזור לנו לקיים את ההרמוניה — זה יפה. לעזור לנו לקיים את ההרתעה, את הכלכלה שבלעדיה לא היינו יכולים לקיים אותה, לאפשר לנו לקיים את מעמדנו המישפטי, לא להיות מגורשים. אבל שזה דבר אוהד לישראל לנסות להשיג הסכמים עם הערבים — הם חושבים שאולי יהודים לא יחשבו שזה דבר כליכר מסייע, כליכר אוהד. אם כי אני אומר שכפאנ-תיאון שלי — מי שעוזר לנו להגיע להסכם מים, אני קורא להם ידידיישראל. קיסינג'ר, שהפשי את הקרח אחרי יום-כיפור, וקארטר, שבלעדיו לא היינו מגיעים להסכם-שלום ראשון. אבל בפאנתיאון הציוני והישראלי הם לא נחשבים בכלל כידידים.

● מי בן?

אדם כמו רגן, שכמו איזה רוד חביב נותן לילד סותריות המקלקלות לו את הבטן וגם את השיניים. אבל הילד חושב על הדוד הזה באהבה. זוהי אהבה בלי שום גורם מחנך, בלי שום מישמעת של דוד, או של את, או של אבא, שיכול לפעמים גם להגיד: היי, תפסיק את זה!

● איך אתה רואה את בוש?

אני חושב שהוא פחות סנטימנטלי מרגן. לרגן היתה ראייה מאניכאית כזאת. כמו המיטמך הראשון של המילחמה בין כוחות-האור וכוחות-החושך. כל עם רואה כך את ההיסטוריה. ויש רק חילוקי-ידעיות מיהו בן-אור ומיהו בן-חושך. אנחנו הבחורים הטובים עם הכוכב הלכן.

גם לעשרת הדיברות

הם רצו בעגל-הזהב. יהיה דרוש מנהיג אמיתי כדי שתורת משה תתקבל. כן, גם אבא אבן משווע למנהיגות שתוכיח לעם כי אפשר לחיות עם הפלסטינים. במיפלגת-העבודה הוא לא רואה מנהיגות כזאת. החלק השני של הראיון

אבל זה מבוסס על מה ששאלת קודם, על אנטיסוכייטיזם. אני חושב שפה גורבאצ'וב, למרות ההסנות האמריקאית, עשה פריצת-דרך חשובה. באמריקה הרטוריקה של המיל-חמה הקרה התמנה מאור. יש מי שאומרים זהירות, מי יודע מה: אבל הם לא אומרים שהמצב הנוכחי אינו חשוב, אלא אולי הוא לא יימשך, אולי מחר, אם נחבק אותו יותר מדי, אולי נתעורר בבוקר ונראה איזה סטא-לין או ברז'נייב.

אבל הסיכוי הוא שבמידה שהמצב יחריף והקפאון יקצין, הנטייה של ארצות-הברית תהיה לקבל את הרין ולהגיד: עם ברית-המועצות יש יותר סיכוי להשיג פיתרון. תמיד שואלים אותי: אם אתה מומזין עזרה, אתה מומזין לחץ. זהו עניין סמנטי.

אין בזה כנות, כי למדינת-ישראל יש כל הפרסים, יש הגביע האולימפי על היכולת שלא לקבל הכרעות. אין בישראל דבר כזה. את פיו של מי לא הצלחנו להמרות? מועצת-הביטחון ועצרת האו"ם, ברית-המועצות ביחד עם אמריקה. או יש איזה חוסר ביטחון עצמי שכל הצעה היא בגדר של לחץ.

ככל תיווך יש כמה שלבים צורמים. גם קארטר וגם קיסינג'ר היו מוכנים לקבל את

רט תאצ'ר אמרה: מוגאבי, מי שתפקידו במח-תרת היה להוריד מטוסים אזרחיים, עם זה לא אשכ! כעבור שנתיים הוא בא לכנס ראשי-הממשלות של חברי-העמים הבריטי, והיא עכ-שיו עורכת כיקור אצלו בוימבאבווה. אין סוף. אגב, בביוגראפיה על בן-גוריון של שבי-תאי צבי — סליחה, הוא לא ישמת, טבת, שבתאי טבת, מה היה פרויד אומר על זה — טבת אומר שהוא מביא איזה התכנסות של מיפלגת-פועלי-ארץ-ישראל, ובן-גוריון אומר שמציעים לו להיפגש עם נשאשיבי, והוא לא רוצה, בכלל. אם ככלל להיפגש או עם המופי-תי, עם חאג' אמין חוסייני. ואז משהו, בייליני-סון, אמר — אבל חבר יקר, אתה יודע שהוא עשה פה פוגרום. אז בן-גוריון אמר: כן, משום-כך אני רוצה לדבר איתו. הבעייה זה לא הרשע אלא היכולת לחייב.

או בשנות ה-50 המאוחרות רצינו להציע לבן-גוריון פגישות עם באראזאני, הכורדים וכל מיני דברים כאלה, או הוא אמר: אם בכ-לל, אני רוצה להיפגש עם נאצר. הוא גם הטיל עלי...

הוא לא היה כליכר להוט לדבר עם ערבים ככלל, אבל אם בכלל, אז עם הבוס, וזה האיש.

* ראעב אל-ושאשיבי, לשעבר ראש עיריית ירושלים ומראשי הציבור הפלסטיני בימי המוראט, נחשב בעיני יהודים רבים כאלטרנטיבה למופתי חאג' אמין אל-חוסייני.

* דת שנוסדה במאה השלישית על-ידי מאוס בפרס, והרואה כל תופעה על רקע של מילחמת בני-אור בבני-חושך.